Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 16. julija 2015*

„Predhodno odločanje — Odpadna električna in elektronska oprema — Direktiva 2002/96/ES — Člena 2(1) in 3(a) ter prilogi IA in IB — Direktiva 2012/19/EU — Člena 2(1)(a) in (3)(b) ter 3(1)(a) in (b) ter prilogi I in II — Pojma ‚električna in elektronska oprema' in ‚električno in elektronsko orodje' — Pogoni za garažna vrata"

V zadevi C-369/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Landgericht Köln (Nemčija) z odločbo z dne 23. julija 2014, ki je prispela na Sodišče 31. julija 2014, v postopku

Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH

proti

Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič (poročevalec), predsednik senata, A. Ó Caoimh, sodnik, C. Toader, sodnica, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund, sodnika,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH J. Stock, odvetnica,

— za Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG S. Pietzcker, odvetnik,

— za nemško vlado T. Henze in A. Lippstreu, agenta,

— za Evropsko komisijo G. Braga da Cruz, C. Hermes in D. Loma-Osorio Lerena, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: nemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 2(1) in 3(a) Direktive 2002/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. januarja 2003 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 359) ter prilog IA in IB k tej direktivi na eni strani ter, člena 2(1)(a) in (3)(b), člena 3(1)(a) in (b) Direktive 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL L 197, str. 38) ter prilog I in II k tej direktivi na drugi strani.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH (v nadaljevanju: Sommer) in Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG (v nadaljevanju: Rademacher) glede nevpisa slednje v Stiftung elektro-altgeräte register (nemški nacionalni register za odpadno električno opremo, v nadaljevanju: Stiftung ear) kot proizvajalke električne in elektronske opreme (v nadaljevanju: EEO).

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2002/96

3 Direktiva 2002/96 je bila v skladu s členom 25 Direktive 2012/19 razveljavljena z učinkom od 15. februarja 2014.

4 V uvodnih izjavah 10, 15 in 16 Direktive 2002/96 je bilo navedeno:

„(10) Ta direktiva bi morala urejati vso električno in elektronsko opremo, ki jo uporabljajo potrošniki, in električno ter elektronsko opremo, namenjeno za profesionalno uporabo. […]

[…]

(15) Ločeno zbiranje je predpogoj za zagotavljanje posebne obdelave in recikliranja [odpadne električne in elektronske opreme (v nadaljevanju: OEEO)] in je potrebno za doseganje izbrane ravni varovanja zdravja ljudi in okolja v Skupnosti. […]

(16) Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe za zmanjšanje odstranitve OEEO kot nesortirani komunalni odpadek in za doseganje visoke stopnje ločenega zbiranja OEEO, da bi dosegle izbrano raven varstva in usklajene cilje Skupnosti glede okolja. […]“

5 Člen 1 te direktive, naslovljen „Cilji“, je določal:

„Namen te direktive je prednostno preprečevanje [OEEO] in poleg tega ponovna uporaba, recikliranje in druge oblike predelave takih odpadkov, da se zmanjša odstranjevanje odpadkov. Skuša tudi izboljšati okoljsko učinkovitost vseh subjektov, vključenih v življenjski cikel električne in elektronske opreme, tj. proizvajalcev, distributerjev in potrošnikov in zlasti tistih operaterjev, ki so neposredno vključeni v obdelavo [OEEO].“

6 Člen 2(1) navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, je določal:

„Ta direktiva se uporablja za [EEO], ki se razvrščа med kategorije iz Priloge IA, pod pogojem, da ta oprema ni del kake druge vrste opreme, ki ne spada v področje uporabe te direktive. Priloga IB vsebuje seznam izdelkov, ki se razvrščajo v kategorije iz Priloge IA.“

7 Člen 3 iste direktive, naslovljen „Opredelitve pojmov“, je določal:

„V tej direktivi izraz:

(a) [‚EEO‘] pomeni opremo, ki je za svoje pravilno delovanje odvisna od električnega toka ali elektromagnetnih polj, in opremo za proizvodnjo, prenos in merjenje toka in polj, ki se uvrščа v kategorije, določene v Prilogi IA, in je oblikovana za uporabo za napetostni razred, ki ne presega 1000 voltov za izmenični tok in 1500 voltov za enosmerni tok;

[…]“

8 V Prilogi IA k Direktivi 2002/69 so bile naštete kategorije EEO, ki jih zajema ta direktiva. Točka 6 te priloge je tako zajemala „električna in elektronska orodja (z izjemo velikih nepremičnih industrijskih orodij)“.

9 V točki 6 Priloge IB k tej direktivi, naslovljene „Seznam proizvodov, ki se upoštevajo za namen te direktive in ki se razvrščajo po kategorijah Priloge IA“, je bilo navedeno:

„električna in elektronska orodja (razen velikih nepremičnih industrijskih orodij)

vrtalniki

žage

šivalni stroji

oprema za struženje, rezkanje, brušenje, drobljenje, žaganje, rezanje, striženje, vrtanje, luknjanje, izrezovanje, upogibanje, ukrivljanje ali drugo podobno obdelavo lesa, kovine in drugih materialov

orodja za zakovičenje, zabijanje žebljev ali pritrjevanje z vijaki ali odstranjevanje zakovic, žebljev, vijakov ali [podobno]

orodja za varjenje, spajkanje ali podobno

oprema za škropljenje, širitev, razpršitev ali drugo podobno obdelavo tekočih oziroma plinskih snovi z drugimi sredstvi

orodja za košnjo oziroma druge vrtnarske dejavnosti“.

Direktiva 2012/19

10 V uvodnih izjavah 6, 9, 14 in 15 Direktive 2012/19 je navedeno:

„(6) Namen te direktive je prispevati k trajnostni proizvodnji in potrošnji s prednostnim preprečevanjem OEEO in poleg tega s ponovno uporabo, recikliranjem in drugimi oblikami predelave takih odpadkov, da se zmanjša odlaganje odpadkov ter prispeva k učinkoviti rabi virov in pridobivanju dragocenih sekundarnih surovin. Ta direktiva skuša tudi izboljšati okoljsko

učinkovitost vseh subjektov, vključenih v življenjski krog EEO, torej proizvajalcev, distributerjev in potrošnikov ter zlasti tistih subjektov, ki so neposredno vključeni v zbiranje in obdelavo OEEO. Zlasti različne nacionalne uporabe načela odgovornosti proizvajalca lahko vodijo do znatnih neskladij pri finančni obremenitvi gospodarskih subjektov. Obstoj različnih nacionalnih politik o ravnanju z OEEO ovira uspešnost politike recikliranja. Iz tega razloga bi bilo treba določiti osnovna merila na ravni Unije ter razviti minimalne standarde za ravnanje z OEEO.

[…]

(9) Ta direktiva bi morala urejati vso EEO, ki jo uporabljajo potrošniki, in EEO, namenjeno za profesionalno uporabo. […] Cilje te direktive je mogoče doseči, tudi če v področje njene uporabe niso zajete velike nepremične naprave, kot so naftne ploščadi, sistemi za prevoz prtljage na letališčih ali dvigala. Vendar bi bilo treba v področje uporabe te direktive vključiti tudi opremo, ki ni bila posebej načrtovana in nameščena kot del teh naprav, svojo funkcijo pa lahko opravlja tudi, če ni del teh naprav. To se na primer nanaša na opremo, kot je oprema za razsvetljavo ali fotonapetostni paneli.

[…]

(14) Ločeno zbiranje je predpogoj za zagotavljanje posebne obdelave in recikliranja OEEO in je potrebno za doseganje izbrane ravni varovanja zdravja ljudi in okolja v Uniji. Potrošniki morajo aktivno prispevati k uspehu takega zbiranja in bi jih bilo treba spodbujati, da OEEO vrnejo. […]

(15) Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe za zmanjšanje odstranjevanja OEEO kot nesortiranega komunalnega odpadka in za doseganje visoke stopnje ločenega zbiranja OEEO, da bi dosegle izbrano raven varstva in usklajene okoljske cilje Unije. […]“

11 Člen 1 te direktive, naslovljen „Vsebina“, določa:

„Ta direktiva določa ukrepe za varstvo okolja in zdravja ljudi, in sicer s preprečevanjem ali zmanjševanjem škodljivih vplivov nastajanja odpadne električne in elektronske opreme (OEEO) in ravnanja z njimi ter z zmanjševanjem celotnega vpliva uporabe virov in izboljšanjem učinkovitosti takšne uporabe v skladu s členoma 1 in 4 Direktive 2008/98/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, str. 3)], s čimer prispeva k trajnostnemu razvoju.“

12 Člen 2 navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„1. Ta direktiva se uporablja za naslednjo [EEO]:

(a) od 13. avgusta 2012 do 14. avgusta 2018 (prehodno obdobje) za EEO, ki se uvršča v kategorije iz Priloge I, ob upoštevanju odstavka 3. V Prilogi II je okviren seznam EEO, ki je uvrščena v kategorije iz Priloge I;

[…]

3. Ta direktiva se ne uporablja za nobeno naslednjo EEO:

[…]

(b) oprema, ki je posebej načrtovana in nameščena kot del druge vrste opreme, ki je izključena ali ne spada v področje uporabe te direktive, in ki lahko opravlja svojo funkcijo le kot del te opreme;

[…]“

13 Člen 3(1) iste direktive, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) [‚EEO‘] pomeni opremo, ki je za svoje pravilno delovanje odvisna od električnega toka ali elektromagnetnih polj, in opremo za proizvodnjo, prenos in merjenje toka in polj in je oblikovana za uporabo za napetostni razred, ki ne presega 1000 voltov za izmenični tok in 1500 voltov za enosmerni tok;

(b) ‚velika nepremična industrijska orodja‘ pomenijo večji sklop strojev, opreme in/ali komponent, ki skupaj služijo določeni uporabi, ki jih na določenem mestu trajno namestijo ali odstranijo strokovnjaki ter jih strokovnjaki uporabljajo in vzdržujejo v obratu industrijske proizvodnje ali obratu za raziskave in razvoj;

[…]“

14 Točka 6 Priloge I k Direktivi 2012/19, naslovljene „Kategorije EEO, ki jih zajema ta direktiva v prehodnem obdobju, kot je določeno v členu 2(1)(a)“, je enaka točki 6 Priloge IA k Direktivi 2002/96.

15 V točki 6 Priloge II k Direktivi 2012/19, naslovljene „Okviren seznam EEO, ki je uvrščena v kategorije iz priloge I“, je navedeno:

„Električna in elektronska orodja (razen velikih nepremičnih industrijskih orodij)

vrtalniki

žage

šivalni stroji

oprema za struženje, rezkanje, brušenje, drobljenje, žaganje, rezanje, striženje, vrtanje, luknjanje, izrezovanje, upogibanje, ukrivljanje ali drugo podobno obdelavo lesa, kovine in drugih materialov

orodja za zakovičenje, zabijanje žebljev ali pritrjevanje z vijaki ali odstranjevanje zakovic, žebljev, vijakov ali podobno

orodja za varjenje, spajkanje ali podobno

oprema za škropljenje, širitev, razpršitev ali drugo podobno obdelavo tekočih ali plinastih snovi z drugimi sredstvi

orodja za košnjo oziroma druge vrtnarske dejavnosti“.

Nemško pravo

16 Člen 3(1) zakona o preprečevanju nelojalne konkurence (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, BGBl. 2010 I, str. 254), kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 1. oktobra 2013 (BGBl. 2013 I, str. 3714, v nadaljevanju: UWG), naslovljen „Prepoved nelojalnih poslovnih praks“, določa:

„Nelojalne poslovne prakse so prepovedane, če lahko občutno posežejo v interese konkurentov, potrošnikov ali drugih udeležencev na trgu. […]“

17 Člen 4 UWG, naslovljen „Primeri nelojalnih poslovnih praks“, določa:

„Nelojalno ravna zlasti, kdor:

[…]

11. krši zakonsko določbo, s katero se med drugim ureja ravnanje na trgu v interesu udeležencev na trgu.“

18 Zakon o prodaji, prevzemanju in okolju prijaznem odstranjevanju električne in elektronske opreme (Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten (Elektro- und Elektronikgerätegesetz), BGBl. 2005 I, str. 762, v nadaljevanju: ElektroG) z dne 16. marca 2005 vsebuje člen 2, naslovljen „Področje uporabe“, ki določa:

„(1) Ta zakon se uporablja za [EEO], ki se uvršča v spodnje kategorije, pod pogojem, da ta oprema ni del kake druge vrste opreme, ki ne spada na področje uporabe tega zakona:

[…]

6. Električno in elektronsko orodje, razen velikih nepremičnih industrijskih orodij.

[…]“

19 Člen 3 ElektroG, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„(1) [‚EEO‘]v smislu tega zakona pomeni

1. opremo, ki je za svoje pravilno delovanje odvisna od električnega toka ali elektromagnetnih polj,

2. opremo za proizvodnjo, prenos in merjenje toka in polj,

ki je oblikovana za uporabo za napetostni razred, ki ne presega 1000 voltov za izmenični tok in 1500 voltov za enosmerni tok.

[…]

(11) ‚Proizvajalec‘ v smislu tega zakona pomeni vsako osebo, ki ne glede na uporabljeno prodajno tehniko, vključno s komunikacijo na daljavo v smislu člena 312b(2) Bürgerliches Gesetzbuch [(civilni zakonik)], profesionalno

1. pod svojo blagovno znamko proizvaja in na področju uporabe tega zakona prvič proda [EEO].

[…]“

20 Člen 6(2) tega zakona, naslovljen „Ustanovitev skupnega organa, registracija, jamstvo financiranja“, določa:

„Vsak proizvajalec se mora registrirati pri pristojnem organu (člen 16) v skladu z drugim in tretjim stavkom, preden začne prodajati električno in elektronsko opremo. […]“

21 Točka 6 Priloge I k ElektroG, naslovljene „Seznam kategorij in opreme“, je enaka točki 6 Priloge II k Direktivi 2012/19.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

22 Družba Sommer, ki proizvaja pogone za garažna vrata in druge proizvode, je v skladu s členom 6(2) ElektroG pri Stiftung ear registrirana kot proizvajalec EEO.

23 Tudi družba Rademacher proizvaja pogone za garažna vrata. Ti pogoni, ki za svoje pravilno delovanje potrebujejo električno napetost približno od 220 do 240 voltov, so zasnovani za vgradnjo v stavbno opremo skupaj z ustreznimi garažnimi vrati in jih je mogoče kadarkoli odstraniti, ponovno namestiti in/ali dodati navedeni opremi (v nadaljevanju: zadevni pogoni). Družba Rademacher ni registrirana kot proizvajalec EEO pri Stiftung ear.

24 Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da je družba Sommer julija 2013 proti družbi Rademacher pri Landgericht Köln (deželno sodišče v Kölnu) vložila tožbo zaradi nelojalne konkurence, ker se zadnjenavedena družba pri Stiftung ear ni registrirala kot proizvajalka EEO. S tožbo, ki jo je vložila družba Sommer, se zlasti predlaga, naj se družbi Rademacher prepove prodaja zadevnih pogonov, vse dokler se ta ne registrira pri Stiftung ear, in se ji naloži povračilo vsakršne škode, ki jo je morebiti povzročila družbi Sommer s prodajo teh pogonov.

25 Družba Sommer meni, da je družba Rademacher „proizvajalec“ v smislu člena 3(11) ElektroG in da bi se morala zato ta družba pred prodajo EEO registrirati pri Stiftung ear. Družba Sommer v zvezi s tem trdi, da zadevni pogoni niso „velika nepremična industrijska orodja“, temveč „električna in elektronska orodja“ v smislu člena 2(1), točka 6, tega zakona, saj gre za opremo za uporabo v gospodinjstvih, ti pogoni za pravilno delovanje potrebujejo električni tok ali elektromagnetna polja in so oblikovani za uporabo za napetostni razred, ki ne presega 1000 voltov za izmenični tok in 1500 voltov za enosmerni tok, ter niso nepremični. Po navedbah družbe Sommer navedeni pogoni izpolnjujejo lastno funkcijo in niso del opreme, ki ne spada na področje uporabe ElektroG.

26 Družba Rademacher oporeka temu stališču. Meni, da zadevni pogoni niso „orodje“ v smislu člena 2(1), točka 6, tega zakona. Ta določba naj bi bila namreč konkretizirana s točko 6 Priloge I k ElektroG, ki vsebuje seznam proizvodov. Ta seznam naj resda ne bi bil izčrpen, vendar imajo proizvodi, ki jih zajema, skupno značilnost, da vplivajo na materiale, in sicer na surovine in snovi za predelavo, in da jih fizično spreminjajo. Ker pa je funkcija zadevnih pogonov omejena na oskrbo z električno energijo in krmiljenje sistema, naj uporaba teh proizvodov ne bi povzročala nikakršne neposredne obdelave ali delovanja na materiale in snovi ter naj jih ne bi bilo mogoče šteti za „elektronsko ali električno orodje“ v smislu člena 2(1), točka 6, ElektroG. Družba Rademacher vsekakor meni, da zadevni pogoni nimajo lastne funkcije in so sestavni del glavnega proizvoda, ki ne spada na področje uporabe ElektroG.

27 Iz navedb, ki jih je podalo predložitveno sodišče, je razvidno, da če bi bilo treba družbo Rademacher šteti za proizvajalca, za katerega velja obveznost registracije iz člena 6(2) ElektroG, bi bila prodaja zadevnih pogonov s strani te družbe v nasprotju s členoma 3(1) in 4, točka 11, UWG v povezavi s členoma 2 in 6(2) ElektroG, vse dokler se navedena družba ne bi registrirala pri Stiftung ear.

28 Ker je namen ElektroG prenos Direktive 2002/96 v nemški pravni red, se navedeno sodišče sprašuje, ali zadevni pogoni spadajo pod pojem „električna in elektronska orodja“ v smislu te direktive in Direktive 2012/19. Po navedbah navedenega sodišča namreč namera zakonodajalca Unije, da se v največji možni meri prepreči, da bi se uporabni materiali in strupene snovi odlagali med navadne odpadke, in opredelitev pojma „orodje“, ki jo je podalo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče), in sicer, da je to „delovno sredstvo, ki omogoča mehansko delovanje na predmete“, govorita v prid pritrdilnemu odgovoru na to vprašanje. Vendar pa naj bi okoliščina, da proizvodi iz točke 6 Priloge IB k Direktivi 2002/96 oziroma Priloge II k Direktivi 2012/19 mehansko vplivajo na predmete ali obdelovance tako, da se z njimi predmeti ali materiali obdelujejo in tako spreminjajo, medtem ko zadevni pogoni ne obdelujejo niti ne spreminjajo nobenih predmetov ali materialov, temveč samo premikajo garažna vrata, zahtevala nikalen odgovor.

29 Predložitveno sodišče meni, da tudi če bi bilo treba za zadevne pogone šteti, da spadajo pod pojem „električno in elektronsko orodje“, bi bilo treba preveriti še, ali ti pogoni niso izključeni s področja uporabe direktiv 2002/96 in 2012/19, ker gre za sestavni del „velikih nepremičnih industrijskih orodij“ ali ker so del „kake druge vrste opreme“, ki ne spada na področje uporabe teh direktiv. Predložitveno sodišče v zvezi s tem meni, da bi to, da so navedeni pogoni vgrajeni skupaj z garažnimi vrati v stavbo in služijo krmiljenju teh vrat, lahko pomenilo, da nimajo samostojne funkcije in so sestavni del nepremičnega celotnega sistema, medtem ko naj bi okoliščina, da je mogoče te pogone kadarkoli odstraniti, ponovno namestiti in/ali dodati k stavbni opremi, omogočala, da se šteje, da opravljajo samostojno funkcijo, zaradi česar ne gre za nepremično električno opremo.

30 V teh okoliščinah je Landgericht Köln prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člena 2(1) in 3(a) ter prilogi IA in IB k Direktivi 2002/96 in/ali člena 2(1)(a) in 3(1)(a) ter prilogi I in II k Direktivi 2012/19 razlagati tako, da pogoni za odpiranje (garažnih) vrat, ki jih poganjajo električne napetosti približno od 220 do 240 voltov, ki so namenjeni za vgradnjo v stavbno opremo skupaj z (garažnimi) vrati, spadajo pod pojem EEO, natančneje pod pojem električnih in elektronskih orodij?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je treba Prilogo IA, točka 6, in Prilogo IB, točka 6, Direktive 2002/96 in/ali člen 3(1)(b), Prilogo I, točka 6, in Prilogo II, točka 6, Direktive 2012/19 razlagati tako, da je treba pogone (za odpiranje garažnih vrat), kot so opredeljeni v prvem vprašanju, obravnavati kot sestavni del velikih nepremičnih industrijskih orodij v smislu teh določb?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen in odgovor na drugo vprašanje nikalen: ali je treba člen 2(1) Direktive 2002/96 in/ali člen 2(3)(b) Direktive 2012/19 razlagati tako, da je treba pogone (za odpiranje garažnih vrat), kot so opredeljeni v prvem vprašanju, obravnavati kot del druge vrste opreme, ki ne spada na področje uporabe upoštevne direktive?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

31 Evropska komisija meni, da sklicevanje na Direktivo 2002/96 za obravnavanje predloga za sprejetje predhodne odločbe ni upoštevno, saj je bila ta direktiva na podlagi člena 25, prvi odstavek, Direktive 2012/19 razveljavljena z učinkom od 15. februarja 2014.

32 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča zastavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga vloži nacionalno sodišče, le če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če gre za hipotetičen problem ali če Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (sodbi Fish Legal in Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, točka 30 in navedena sodna praksa, in Idrodinamica Spurgo Velox in drugi, C-161/13, EU:C:2014:307, točka 29).

33 Čeprav v obravnavani zadevi predložitveno sodišče ni pojasnilo, zakaj predlaga razlago Direktive 2002/96 „in/ali“ Direktive 2012/19, je iz spisa vendarle razvidno, prvič, da je bila tožba družbe Sommer pri navedenem sodišču vložena julija 2013, torej pred datumom, ko je Direktiva 2002/96 prenehala veljati, to je 15. februarja 2014, in drugič, da družba Sommer s tožbo med drugim zahteva,

da družba Rademacher povrne vsakršno škodo, ki naj bi tožeči stranki v glavni stvari nastala zaradi domnevnega nelojalnega ravnanja družbe Rademacher, ki se je očitno začelo v obdobju veljavnosti Direktive 2002/96 in nadaljevalo v obdobju veljavnosti Direktive 2012/19.

34 Zato ni očitno, da predlagana razlaga Direktive 2002/96 in Direktive 2012/19 nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari.

35 Vprašanja so zato v celoti dopustna.

Vsebinska presoja

36 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člena 2(1) in 3(a) ter prilogi IA, točka 6, in IB, točka 6, k Direktivi 2002/96 na eni strani ter člen 2(1)(a) in (3)(b), člen 3(1)(a) in (b) ter prilogi I, točka 6, in II, točka 6, k Direktivi 2012/19 na drugi strani razlagati tako, da pogoni za garažna vrata, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki za svoje pravilno delovanje potrebujejo električno napetost približno od 220 do 240 voltov, ki so zasnovani za vgradnjo v stavbno opremo skupaj z ustreznimi garažnimi vrati in ki jih je mogoče kadarkoli odstraniti, ponovno namestiti in/ali dodati, spadajo na področje uporabe Direktive 2002/96 oziroma Direktive 2012/19 v prehodnem obdobju, določenem v členu 2(1)(a) zadnjenavedene direktive (v nadaljevanju: prehodno obdobje).

37 Iz člena 2 Direktive 2002/96 je razvidno, da na področje uporabe te direktive spadajo proizvodi, ki izpolnjujejo tri kumulativne pogoje, in sicer prvič, so EEO, drugič, se uvrščajo v kategorije, naštete v Prilogi IA k tej direktivi, in tretjič, niso del kake druge vrste opreme, ki ne spada na področje uporabe navedene direktive ter niso taka oprema. Ti pogoji so v bistvu povzeti tudi v členu 2(1)(a) Direktive 2012/19 v povezavi z odstavkom 3 tega člena, iz katerega izhaja, da se Direktiva 2012/19 v prehodnem obdobju uporablja za EEO, ki se uvršča v kategorije iz Priloge I k tej direktivi in ki ni zajeta v njenem členu 2(3).

38 Kar zadeva, najprej, prvi pogoj iz predhodne točke te sodbe, je treba navesti, da člen 3(a) Direktive 2002/96 in člen 3(1)(a) Direktive 2012/19 skoraj enako opredeljujeta pojem „EEO“, in sicer tako, da se nanaša na opremo, ki je za svoje pravilno delovanje odvisna od električnega toka ali elektromagnetnih polj, in opremo za proizvodnjo, prenos in merjenje toka in polj, ki je oblikovana za uporabo za napetostni razred, ki ne presega 1000 voltov za izmenični tok in 1500 voltov za enosmerni tok. Člen 3(a) Direktive 2002/96 tej opredelitvi dodaja še zahtevo, da se oprema uvršča v kategorije, določene v Prilogi IA k tej direktivi.

39 V obravnavani zadevi iz navedb predložitvenega sodišča izhaja, da zadevni pogoni za svoje pravilno delovanje potrebujejo električni tok napetosti približno od 220 do 240 voltov, kar ne presega 1000 voltov za izmenični tok oziroma 1500 voltov za enosmerni tok. Iz tega sledi, da bi ti pogoni lahko bili EEO v smislu Direktive 2002/96 in da so EEO v smislu Direktive 2012/19.

40 Dalje, glede drugega pogoja iz točke 37 te sodbe se predložitveno sodišče sprašuje, ali zadevni pogoni spadajo v točko 6 – „električna in elektronska orodja (razen velikih nepremičnih industrijskih orodij)“ – Priloge IA k Direktivi 2002/96 „in/ali“ točko 6 Priloge I k Direktivi 2012/19, ki vsebuje enako besedilo.

41 Opozoriti je treba, prvič, da je v drugem stavku člena 2(1) Direktive 2002/96 pojasnjeno, da Priloga IB k tej direktivi „vsebuje seznam izdelkov, ki se razvrščajo v kategorije iz Priloge IA“, medtem ko drugi stavek člena 2(1)(a) Direktive 2012/19 določa, da je v Prilogi II k tej direktivi „okviren seznam EEO, ki je uvrščena v kategorije iz Priloge I“. Drugič, ugotoviti je treba, da pogoni za garažna vrata niso izrecno

navedeni med proizvodi, naštetimi v točki 6 – „električna in elektronska orodja (razen velikih nepremičnih industrijskih orodij)“ – Priloge IB k Direktivi 2002/96 niti med proizvodi iz točke 6 Priloge II k Direktivi 2012/19 z enakim naslovom.

42 V zvezi s tem je treba navesti, da čeprav se vsebina te točke ujema z vsebino točke 6 Priloge IB k Direktivi 2002/96, je iz drugega stavka člena 2(1)(a) Direktive 2012/19 in iz naslova Priloge II k tej direktivi jasno razvidno, da je seznam EEO iz te priloge okviren, medtem ko Direktiva 2002/96 ne določa izrecno, da bi bil seznam iz njene Priloge IB okviren.

43 Vendar to še ne pomeni, da je seznam iz Priloge IB k Direktivi 2002/96 izčrpen. Iz besedila člena 2(1) te direktive in zlasti iz okoliščine, da ta določba ne določa, da seznam IB k navedeni direktivi vsebuje seznam vseh proizvodov („la“ liste „des“ produits), ki se razvrščajo v kategorije iz Priloge IA, temveč le seznam takih proizvodov („une“ liste „de“ tels produits), je jasno razvidno, da je ta seznam okviren.

44 Iz zgoraj navedenega sledi, da je treba člen 2(1) Direktive 2002/96 in Prilogo IB k tej direktivi razlagati tako, da zadnjenavedena vsebuje okviren seznam proizvodov, ki se uvrščajo v kategorije iz Priloge IA k tej direktivi.

45 Zato je treba preveriti, ali bi se lahko zadevni pogoni uvrščali v kategorijo „električna in elektronska orodja (razen velikih nepremičnih industrijskih orodij)“ v smislu direktiv 2002/96 in 2012/19.

46 V zvezi s tem se je treba ob neobstoju opredelitve pojma „orodje“ v teh direktivah za določitev njegove vsebine opreti na njegov splošen in običajen pomen (glej po analogiji sodbo Endendijk, C-187/07, EU:C:2008:197, točka 15 in navedena sodna praksa). Ta pojem pa navadno označuje predmet, ki se uporablja za opravljanje določene naloge ali dela.

47 Ker zadevni pogoni, če so oskrbljeni z električno energijo, po navedbah predložitvenega sodišča omogočajo premikanje in krmiljenje garažnih vrat, ti torej so električno ali elektronsko orodje v smislu navedenih direktiv.

48 Te ugotovitve ne more ovreči trditev družbe Rademacher, da zadevnih pogonov, ker samo premikajo predmete, kot so garažna vrata, ni mogoče uvrščati med proizvode iz točk 6 Priloge IB Direktive 2002/96 in Priloge II Direktive 2012/19, saj imajo ti proizvodi skupno značilnost, da so namenjeni predelavi predmetov. Kot namreč poudarja družba Sommer v svojih pisnih stališčih, ni mogoče šteti, da je ta značilnost skupna vsem proizvodom iz navedenih točk 6, saj nekateri od teh proizvodov, na primer orodja za privijanje in izvijanje vijakov, ne spreminjajo neposredno predmetov, na katere delujejo, temveč jih le premikajo.

49 Glede vprašanja, ali so zadevni pogoni „velika nepremična industrijska orodja“, ki so izključena iz kategorije „električna in elektronska orodja“, v smislu direktiv 2002/96 in 2012/19, je treba poudariti, po eni strani, da prva direktiva ne opredeljuje pojma „velika nepremična industrijska orodja“. Vendar je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 46 zgoraj, poudariti, da ta pojem običajno zajema orodje ali stroje velikih dimenzij, ki se uporabljajo v postopku industrijske izdelave ali predelave proizvodov, so statično nameščeni in jih navadno ni mogoče premikati ali odstraniti. Iz tega izhaja, da zadevnih pogonov vsekakor ni mogoče šteti za „industrijsko orodje“, saj se ti pogoni ne uporabljajo v postopku industrijske izdelave ali predelave proizvodov. Po drugi strani navedeni pogoni ne ustrezajo niti opredelitvi „velika nepremična industrijska orodja“ iz člena 3(1)(b) Direktive 2012/19, saj jih večinoma ne „uporabljajo in vzdržujejo [strokovnjaki] v obratu industrijske proizvodnje ali obratu za raziskave in razvoj“.

50 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da se zadevni pogoni uvrščajo v kategorijo „električna in elektronska orodja (razen velikih nepremičnih industrijskih orodij)“ v smislu direktiv 2002/96 in 2012/19.

51 Glede, nazadnje, tretjega pogoja iz točke 37 te sodbe, se predložitveno sodišče sprašuje, ali ne bi bilo treba šteti, da zadevni pogoni spadajo v drugo vrsto opreme, ki ne spada na področje uporabe Direktive 2002/96, v smislu njenega člena 2(1), „in/ali“ da so ti pogoni oprema, ki je posebej načrtovana in nameščena kot del druge vrste opreme, ki je izključena ali ne spada na področje uporabe Direktive 2012/19, in ki lahko opravlja svojo funkcijo le kot del te opreme, v smislu člena 2(3)(b) zadnjenavedene direktive.

52 V zvezi s tem je treba navesti, da so v skladu s členom 1 Direktive 2002/96 njeni cilji preprečevanje odpadne EEO in poleg tega ponovna uporaba, recikliranje in druge oblike predelave takih odpadkov, da se zmanjša odstranjevanje odpadkov, in izboljšanje okoljske učinkovitosti vseh subjektov, vključenih v življenjski cikel EEO. Ta direktiva naj bi v skladu z njenimi uvodnimi izjavami 10, 15 in 16 urejala vso EEO, ki jo uporabljajo potrošniki, in EEO, namenjeno za profesionalno uporabo, in zagotavljala visoko stopnjo ločenega zbiranja OEEO, za doseganje izbrane ravni varovanja zdravja ljudi in okolja. Poleg tega je iz uvodnih izjav 6, 9, 14 in 15 Direktive 2012/19 razvidno, da ta v bistvu sledi istim ciljem.

53 Glede na te cilje je treba izjemi od uporabe teh direktiv, določeni v členu 2(1) Direktive 2002/96 oziroma v členu 2(3)(b) Direktive 2012/19, razlagati ozko.

54 Družba Rademacher v bistvu trdi, da so zadevni pogoni izvzeti iz uporabe navedenih direktiv, ker nimajo samostojne funkcije, temveč so sestavni deli, ki so trajno vgrajeni v sistem hišne avtomatike zadevne stavbe.

55 Vendar kar zadeva izjemo, določeno v členu 2(1) Direktive 2002/96, EEO v smislu te direktive, ki jo je mogoče tako kot zadevne pogone kadarkoli odstraniti ali ponovno namestiti in/ali dodati, ne more biti izključena z njenega področja uporabe samo zato, ker je „zasnovana za vgradnjo v [navedeno] opremo“. Taka razlaga bi namreč imela za posledico, da bi bila izključena številna EEO, ki je izrecno uvrščena v kategorije iz Priloge IA k Direktivi 2002/96, samo zato, ker je vgrajena v stavbo ali povezana z električnim omrežjem, in bi bila torej v nasprotju s cilji direktive.

56 Izjema iz člena 2(3)(b) Direktive 2012/19 je še ožja od tiste iz člena 2(1) Direktive 2002/96, saj ta izjema izključuje samo opremo, ki je „posebej načrtovana in nameščena“ kot del druge vrste opreme, in „ki lahko opravlja svojo funkcijo le kot del te opreme“. V zvezi s tem je mogoče v skladu z uvodno izjavo 9 Direktive 2012/19 cilje te direktive doseči, tudi če področje njene uporabe ne zajema velikih nepremičnih naprav, kot so naftne ploščadi, sistemi za prevoz prtljage na letališčih ali dvigala. Vendar ta uvodna izjava vsebuje tudi dva primera EEO, to je oprema za razsvetljavo in fotonapetostni paneli, ki čeprav se običajno namešča v velike nepremične naprave, kot so stavbe, se zanjo ne šteje, da je „posebej“ namenjena nameščanju v take naprave, ter se šteje, da svojo funkcijo lahko opravlja tudi, če ni del teh naprav.

57 Ob upoštevanju teh primerov in ker je zadevne pogone mogoče kadarkoli odstraniti, ponovno namestiti in/ali dodati stavbni opremi in torej niso zasnovani za delovanje izključno z določenimi vrati, pa teh pogonov vsekakor ni mogoče šteti za „posebej načrtovane in nameščene“ kot del navedene opreme v smislu člena 2(3)(b) Direktive 2012/19.

58 Zato za pogone za garažna vrata, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ne moreta veljati izjemi iz člena 2(1) Direktive 2002/96 in člena 2(3)(b) Direktive 2012/19.

59 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člena 2(1) in 3(a) ter prilogi IA, točka 6, in IB, točka 6, k Direktivi 2002/96 na eni strani ter člen 2(1)(a) in (3)(b), člen 3(1)(a) in (b) ter prilogi I, točka 6, in II, točka 6, k Direktivi 2012/19 na drugi strani razlagati tako, da pogoni za garažna vrata, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki za svoje pravilno delovanje potrebujejo električno napetost približno od 220 do 240 voltov, ki so

zasnovani za vgradnjo v stavbno opremo skupaj z ustreznimi garažnimi vrati in ki jih je mogoče kadarkoli odstraniti, ponovno namestiti in/ali dodati, spadajo na področje uporabe Direktive 2002/96 oziroma Direktive 2012/19 v prehodnem obdobju.

Stroški

60 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člena 2(1) in 3(a) Direktive 2002/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. januarja 2003 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) ter prilogi IA, točka 6, in IB, točka 6, k tej direktivi na eni strani ter člen 2(1)(a) in (3)(b), člen 3(1)(a) in (b) Direktive 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) ter prilogi I, točka 6, in II, točka 6, k tej direktivi na drugi strani je treba razlagati tako, da pogoni za garažna vrata, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki za svoje pravilno delovanje potrebujejo električno napetost približno od 220 do 240 voltov, ki so zasnovani za vgradnjo v stavbno opremo skupaj z ustreznimi garažnimi vrati in ki jih je mogoče kadarkoli odstraniti, ponovno namestiti in/ali dodati navedeni opremi, spadajo na področje uporabe Direktive 2002/96/ES oziroma Direktive 2012/19/EU v prehodnem obdobju, določenem v členu 2(1)(a) zadnjenavedene direktive.

Podpisi